

Tohle jsem začala psát už před časem a je to tak trochu jako informace pro jiné, kteří měli, mají, budou mít podobný problém jako my s Tali. Když jsme si Tali přivezli domů bylo to, jako pořídit si domů divokýho mustanga. Nevím, co způsobilo to, že její pohyb na vodítku byl tak divoký a nebezpečný, ale to tak prostě je, že nevíte, když nemáte psa od malička. Jak říkávám, bylo to dlouho o tom, že venčíte utržený ruský kolo. Zmítala se v kruzích a kotrmelcích a byla schopná přizabít sebe, nás, okolí. I moje drahá polovina měla s Tali problémy. A to je to dvoumetrovej chlap. Takže natož já, která projdu se zdviženejma rukama pod postelí a Tali má přesně půlku mojí váhy (dneska jsem se bohužel pochlapila a už takovou výhodu nemá, ale pořád je to dost na to, aby se mnou zacvičila, pokud bude chtít. Dobrý je, že už nechce.) Trvalo to neskutečně dlouho, než jsme přešli do aspoň trochu normálního módu. A bylo to čistě jen o smýkání. Ona nechtěla být s námi, nechtěla spolupracovat, nechtěla nic, chtěla pryč, lítat a být volná. Museli jsme si to na obou stranách vodítka prostě protrpět. Doslova Ochodit to. Tady na tohle vám nějaký návod nedám, prostě jsme se z toho časem dostali, protože jsme si trvali na svém. Za leckdy hodně bolestivých momentů, ale dostali.

Pak nastala konečně ta fáze, že jsme byli aspoň trochu vnímáni, že na tom konci vodítka jsme a taky se Tali naučila brát na vědomí odměny. To jí zpočátku vůbec nic neříkalo. Jednak jí nezajímalo nic jinýho, než to, co ona chtěla - teda lítat volně a pak evidentně na odměny nebyla zvyklá. Pokud člověk neodměnil - ne ve vteřině, ne v půl vteřině - ale opravdu v pikosekundě, ztratil ji a i ten malilinký závan zájmu byl fuč. Takže když už jsme se posunuli až sem, mohli jsme zase postoupit o krůček dál. A konečně si pomoci i klikrem. A odklikávat to, že jde se mnou. Tady se bohužel naše cesty s páníčkem rozcházejí, protože pro něj je práce s klikrem neznámá a zatím se doposud na tomto poli nezaktivoval. Což je pochopitelně škoda, možná bychom se posouvali trošku víc, ale možná taky ne, s Tali se nic neví najisto. Je ale pravda, že když se páníček snaží, jde mu odměňování docela dobře a pak bylo moc hezký se koukat, jak jdou s Tali po vedlejší chodníku, ona bere jeho přítomnost na vědomí a cape si s máchajícím ocáskem. A trochu se nám ta chůze na vodítku začala narovnávat (co tedy dlouho zůstalo, bylo její vystřelení čas od času bezdůvodně do prostoru a to teda musím říct, že není ani trochu příjemná věc) A vůbec všechno se začalo narovnávat.

Aby se nám to zasejc všechno naopak odrovnalo. Nevím, co se tehdy stalo, ale stalo se to. Nebyl to nějaký propad, který se zase vyhoupne nahoru, žádný hormonální výkyv. Nic

takovýho, čistý pád na zem. A to ne jednou □ □ .

Včetně toho, že z Tali se zase stala urputná tahačka a dost častá vystřelovačka do vesmíru. Poslední, co z jejího repertoáru zbývalo, aby se zase začala zmítat po celou dobu. To se teda nestalo a byla jsem za to ráda, páč pak už bych si šla hodit kšandu asi. Nicméně teda, stáli jsme opět skorem na startu. Já se musela zakousnout, říct si, že do blázince se ještě odvézt nenechám a začít prostě úplně, ale úplně od začátku.

Zakoupen postroj, na kterým už se konečně mohla pohybovat a šlo se na to. A muselo se to vzít z gruntu. Takže trénink na schodech, v domě, schody z podesty a...začít mluvit, navigovat (to dřív bylo marný, nevnímala) . A snažit se přesvědčit páníčka, že pokud chceme, aby netahala, nesmíme ji v tom podporovat. Takže držet se strategie - táhneš? Jo? Smolikof, stojim, či zatáhnu opačným směrem a tam kam chceš se nedostaneš.

Potíž s Tali je, že nahrát jí něco trvale na harddisk, je nadlidský úsilí. Není to proto, že by to nebyla schopná pochopit. Ona věci často chápe velmi rychle, však je to taky ohař. Co teda nefunguje? To, že to bude akceptovat, že tomu půjde naproti místo toho, aby dělala opak a šla proti tomu. Nechce to vzít za své. A proč? No protože tady jsou pamlsky krátký. K tomu potřebujete mít vztah. Opravdový vztah. A ten díky jejímu úplně prvotnímu začátku a stěhování se sem a tam a taky díky tomu, že její přechod do současného prostředí pro ni nebyl lehký, tak ten nebyl takový, jak jsem zvyklá a s jakým se právě dobře pracuje. Bez něj jste bezruký. Můžete mít plný kapsy pamlsků, ale od určitého bodu jsou vám k ničemu. A já to moc dobře vím a vím to od začátku a proto jsem z toho byla tak smutná.

A maximalisticky se od začátku snažím docílit toho, aby se to změnilo. Tehdy, když jsme začínali skoro od začátku (A možná proto jsme začínali teda od začátku?????? He???? Ahá! □) , byla šance větší. Proč? Důležitý tam je to slovo SKORO. Začínali jsme totiž jen SKORO od začátku. Už tam nebyl ten šílenej cirkus. Protože to bylo přeci jen trochu jiný. Už jsem neměla tak svázaný ruce, už tu byly chvílky, kdy člověk dokázal její pozornost na sebe natáhnout a kdy tak totálně nevyblokovala vaši přítomnost a možnosti ke spolupráci a nezazdívala vás. A naopak měla z toho pak i sama dobrej pocit, nedurdila se, nevzpěchovala se furt (ne že by se nevzpěchovala vůbec, to zasejc ne □) a já se taky naučila zvládat ty její projevy pošahanosti, kdy ji zas popadne hysterák a skočí kamsi do starýho světa.

No a? Jak teda s tou chůzí???? Tak, jak je to podle mě nejúčinnější. Trvat si na dodržování pravidel, bez kterých se nikam ten pes nedostane. Takže si prostě člověk dost postojí □ . Ano je, je to hrozně otravný a člověk na to furt musí myslet a nikam pořádně nedojde a...aaa.... jo slyším svýho muže a jeho protesty. Ono taky proto, že jsme ani tady nešli stejnou cestou, tak je ta chůze taková jaká je. Co totiž psa naučí to, že s ním budu furt cukat? Nic. Lautre vůbec nic, protože jemu je tohle fučík. Co je pro něj podstatný? Dostat se DOPŘEDU. A to se po tom cuknutí přece nakonec v pohodě dostane. To spouště lidem - bohužel včetně mého muže - nevysvětlíte. Ani kdybyste přemety jak Tali na vodítku metali.

Zato pokud zatáhne a já se zapustím do země do doby, než se pes uklidní /a že to Tali umí vzít od podlahy/ a nevěnuje mi pozornost, nejdeme nikam, nikam, prostě nikam. Ano následuje hysteráček, následují zpěvy kosmický..... ale no prostě nejdeme. Jdem, až když mám její pozornost a můžeme vyjít. NE VYRAZIT. Pokud vyrazíme - zasejc stojíme.... a jedem to celý do kola. Jen slušným pohybem dopředu ten pes docílí toho, že se dostane tam, kam chce. Jinak NIC. JO, JE TO HROZNEJ VOPRUZ, JE, JE. Ale..... bez něj nebude slušná chůze spolehlivým způsobem nikdy. To spousta lidí - včetně mého - muže odmítá učinit, protože je to ten opruz, ale bez tohodle otravného startu to skutečně nefunguje.

Pokud to Tali přehnal, otáčela jsem to a šla nemilosrdně domů. Je to její volba. Jde na kratičkým vodítku , cupitá jak japonská gejša a jede na místo. A ven se jde až posléze. To už máme ale změnu v chování a tak se trochu poposuneme na trase. Pokud mi tohle předvede třeba v poli, vyvedu ji velmi rychle stejným způsobem na asfaltovou cestu, kde toho moc zajímavého není a navíc opět zamírím domů. Po hezký chůzi to otočím a můžeme pokračovat v původním směru. Je to neuvěřitelná pakárna a já to nenávidím úplně stejně jako ona □ . Ale věřte, že jiný způsob, jak dovést psa ke slušné chůzi neexistuje. Musíte mu ukázat, že jediná, opravdu jediná cesta, jak získá to, po čem jeho srdéčko touží je, že půjde slušně. A musíte být důslední a v některých případech velmi, velmi vytrvalí. Prostě bez práce nejsou koláče, aneb pruda obrovská.

Ale.... nesoucí své ovocíčko. Aneb - Talinka se nám pochopitelně zlepšila. Ještě zdaleka nejsme tam, kde jsem zvyklá být. Ani náhodou. Ale posun tam je, je vidět, že si to ten pes uvědomuje. Hysteráčky už nebyly na denním pořádku, protože jí byly k ničemu. Nemluvím teda teď o jejím oblíbeném místě v dosahu pole. Tam si ho jela a jela a jela, i dneska to občas zkusí, ale....za á po jejím není, takže si vystačí s jednou produkcí a za bé, pak už to pro ten

den vyřadí z repertoáru. Pokud jdeme v běžném prostředí a nevynoří se nám před čumcem něco, co přitáhne její pozornost - pes, kterého nechají dojít až k nám, štěkající, dorážející pes v těsné blízkosti, lákavý odpadky, o kterých teda nevím, vystřelivší pták, jsme schopny pochodovat poměrně dlouho hezky pohodlně pro obě. Když se zapomene stačí leckdy - před tím, než dojde k napnutí vodítka - slovně upozornit, že "Tali, ne-e" a nemusí to být většinou ani moc důrazný. A nebo se prostě opět zapustit a zůstat na místě. Naopak, jde-li pěkně, jsem ochotná jít čistě jejím směrem a podporovat ji hlasem v tom, že jde moc pěkně. Chválím jí, říkám, že je moc šikovná a že jí to jde hezky. Nechci po ní, aby se otáčela, aby mi věnovala pozornost, jen spolu jdeme a já ji ujišťuju, že to dělá moc hezky. Ona se čas od času ohlídne, já jí pochválím a když chce, dojde si pro odměnu, nebo si jde dál.

Víte co je na týchle metodě to nejdůležitější?

1* to, že se zapustíte do země, to musí přijít ještě před tím, NEŽ se to vodítka napne. Já k tomu přidávám ještě doprovodné NE, které tomu zapuštění o chvíli předchází - dá to tomu psu možnost se srovnat. Pokud se vrátí do módu "jdeme normálně", tak fajn, pokračuje se plynule dál. Pokud ne, zapíchnu se jak ty vidle do hnoje. ALE MUSÍ TO BÝT PŘED TÍM, než pes se napne do vodítka. To stejné, pokud už si člověk vystačí jen s tím slovním upozorněním - všechno musí přijít NEŽ pes to vodítka napne. Pak už je pozdě, protože už je pes v tahu na bránu.

2* to, že musíte být ABSOLUTNĚ DŮSLEDNÍ, jako že do posledního dechu. Bez toho se neposunete nikam. Je spousta lidí, kteří argumentují - no ale to se nikam nedostaneme!! Ano zpočátku ano. No, tak se nikam nedostaneme. A co? A to si tu procházku neužijeme. A s tahajícím psem si tu procházku užijeme?? Ne. I kdyby se člověk měl pohybovat fakt jen v okolí baráku, tak to holt musíme vydržet. Tady dám malou vsuvku - u Tali bylo a je ještě jedno mínus - ona není pes, který se vyvenčí jen tak, potřebuje k tomu nějakou konstelaci hvězd, trsů, časoprostorový křivky a tak jako podobně a potřebuje se tam dostat rychle. A já jsem v počátcích nechtěla tlačit ještě v tomhle, když jsme měli tolik problémů. Chtěla jsem, aby měla možnost si vybrat a v těchto momentech holt musela ignorovat tahání, ač jsem si byla vědoma toho, že to hraje - jako spousta věcí - v součtu proti nám. I proto nám to pak následně trvalo dlouho, než se to upravilo.

3* to, že musíte být HODNĚ MOC TRPĚLIVÝ. Zazdít v sobě vztekání se, že ten blbej pes furt

tahá, že už máte ruce jako vopice, že vás to nebaví, že to nejde podle vašich představ, že to trvá dlouho, že..... Pokud nebudete trpělivý a vzdáte to, půjdete jen proti sobě a to dvojnásobnou silou. Proč?? Protože každý zlovyk, než se ho podaří přeprat, tak těsně před tím přepráním, má tendenci zesílit. Znáte takový ty děti ze samošky, jak s sebou mlátěj vo zem a fšící mezi regálama by je utloukli a rodičové dělají, že děti nejsou jejich a propadají se sto sáhů pod zem? No, kdyby za á) to vztekání zatrhli hned, nedostali by se tam kde jsou a za bé), za bé) kdyby bývali byli trpělivý a vydrželi to, že se malej spratek začal vztekat a nedali by mu šanci vyvztekat si to, co chce, tak on by pochopitelně zjistil, že mu to nevychází. Ale ještě několikrát by to asi zkusil a vždy by trochu přidal na intenzitě, než by s tím přestal. Jenže potíž je právě v tom, že v ten moment to hodně lidí vzdá. A co je výsledek? Spratek se dopracoval k tomu, že zjistil, že pokud použije právě takovouhle intenzitu, dosáhne svýho. A?? Příště začne rovnou tam! Nebude se zdržovat s nějakým fňukáním a zahájí rovnou tvrdou ofenzívu. A tohle je úplně stejný princip s tím taháním a nebo třeba s pískáním, kňouráním, vyštěkáváním si pozornosti atd. Vždycky začnou už rovnou tam, kde minule uspěli. A aby jim to nevyšlo, a nepříjemný chování vyšumělo, musí být člověk trpělivý a nevzdat to při tom posledním náporu, při tom zesílení (nemusí být jen jedno).

A co si myslím, že je taky důležitý - i když to pochopitelně nemusí platit u každého psa - a nebo třeba v začátcích ne, jako u nás - a to je běžná hlasová navigace. Že toho psa vedete, dáváte mu informace, že teď to dělá moc dobře, takhle se vám to líbí, že mu to jde a....prostě s ním komunikovat. Klidným vlídným (nikoliv ovšem monotóním hlasem, pánové), který posílí ten klid, co chceme v tý chůzi mít. A taky mu ale dát vědět, že to dobře nedělá, takže mu říct třeba "Špatně, tohle je špatně, takhle se mi to nelíbí", pokud už to směřuje k tomu, že zase bude tahat. Aby měl zase informace, že tudy by se ubírat neměl a pokud přeci jen bude chtít tahat dál, tak použít před tím zastavením to "NE!", které mu ještě dá šanci to vrátit zpátky. U nás to zpočátku nešlo, protože tím, že s Tali v raném věku nikdo nemluvil, tak jí chyběla ta dovednost chápat tenhle mezidruhový kanál. Teď už to umí a tak se nám logicky mnohem líp komunikuje a dýchá.

JE TO HROZNÝ CO??? Je, je, je to ukrutný. Sama to vím, páč jsem si tím hezky prošla. ☐ . U nás to bylo ještě komplikovaný o to, že Tali má občas ty stavy, kdy je mimo. A to pak mám teda v ruce prázdný karty, to se poctivě přiznám. Potřebovala bych to nějak rozklíčovat, abych to uměla vyřešit. Efektivně a definitivně, protože pak je to nářez a jí v tom navíc taky není dobře. To je vidět. I když teď v době, kdy kontroluju tenhle článek, který jsem psala

před časem, je - dalo by se říct klid. Tak doufejme, že to není klid před bouří, která se vzedne po poháracím období ☐